

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna — nahajata v ulici Carintia št. 12. **Upravištvo in sprejemanje inzeratov** — v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Besede in dejanja.

IV.

Fakt je torej, kateremu ni možno oporekati, ker preglasno govore dejstva, da je imel »Rdeči prapor« radi vprašanja volilne preosnove v Trstu pač mnogo besedi v obsojanje družih, njegova stranka pa je ostala brez dejanj!

Kdor nima mrene na očesih in ima nekoliko razsodnosti v glavi, lahko sam oceni, koliko je vredno očitjanje samega negiranja in pomanjkanja požrtvovalnosti na naši strani. Narobe je bilo: narodni zastopniki so nastopali pozitivno, da bi dosegli, kolikor se — po njih prepričanju — sploh doseže da ob obstoječih okoliščinah; vsa »pozitivnost« socialistične stranke pa je sestala v tem, da je nje slovensko glasilo obsipalo z očitjanji druge, za kaj niso storili tega, kar je bilo v prvi vrsti v dolžnost njim, socialistom, in to že v zmislu njihovega programa!

Slično igro uprizarja socialistično glasilo o šolskem vprašanju. In to že leta sem. Ako bi sodili po besedah, bi morali misliti, da socialistiška stranka kar gori za to najpravičnejšo, najnujnejšo kulturno zahtevo tržaških Slovencev. Ali za dejanja v povspenjanje pravične rešitve tega vprašanja se socialistična stranka le noče odločiti.

Vsa ta nelepa igra, ki jo »Rdeči prapor« tira s tem prevažnim kulturnim vprašanjem, se nam kaj plastično, drastično in prozorno zrcali v tej-le notici »Rdečega praporja« od 25. m. m.:

»Slovenske šole v Trstu. Slov. buržoazija v Trstu vedno javka, da Slovenci v Trstu nimajo slovenskih šol. Karakteristično za »delovanje« te gospode je to, da so nam slov. socialistom delali celo tedaj zapreke, če smo radi slov. šol v Trstu prirejali shode. Tako smo na pr. v Rojanu hoteli imeti radi slov. šol shod. Gostilničar nam je pet minut pred shodom odpovedal prostor vsled tega, ker je odbor konzumnega društva v Rojanu tako zaukazal. V tem odboru sede sami narodnjaki.

Sedaj ne vemo komu bi se bolj čudili: Ali »Edinosti«, ki vedno pretaka kokodri-

love solze radi slov. šol v Trstu, ali pa njenim pristajšem, ki ne dovolijo, da bi se vršili shodi za šole! Ravno tako je tudi naš predlog, da bi narodnjaki pripeljali svoje okoliščane pred mestno hišo radi šol, nam v pomoč ostal brez odzira.

Koliko mora slov. ljudstvo pretrpeti v Trstu radi pomanjkanja slov. šol — to je že res škandal. To je mogoče samo v reakcijski Avstriji. Koliko važnejši vprašanj je še rešiti slovenskemu ljudstvu, pa se mora danes v 20 stoletju potegovati za take malenkosti. Bo treba pričeti slov. delavstvu v Trstu bolj energičneje govoriti! Sodrugi! Zanimajte se za to velevažno vprašanje! Pripravite se, da enkrat pridemo v častnem številu pred magistrat terjat šol! To moramo storiti, kaj ko poleže sedanja gospodarska kriza, da si že naprej vemo, da se pri tem delu ne smemo zanašati na sl. buržoazijo — ki bo k večjem pomagala kvakati!

Kako malenkosten, nizek je »Rdeči prapor« na svojem trudu, da bi opravičil postopanje svoje stranke ob tem vprašanju, kaže pač okolnost, da se je obesil na hrbet nekdanjemu odboru konzumnega društva v Rojanu, ki da jim enkrat ni hotel dovoliti prostora za shod v ta namen. Nikdar še ni noben utopljenec sezal po bolj tenki bilki, kakor dela tu »Rdeči prapor«. Mi ne vemo, ali denimo, da je res, da je tisti odbor bil odrekel prostore. Ali jako mogoče je, da vzrok temu ni bil v tem, da ne bi bil zadovoljen, da se tudi socialisti potegnejo za naše šolsko zahtevo, ampak v tem, da so ga poučile skušnje, kako socialistični govorniki le preradi tudi ob takih prilikah, ki niso v nobeni neposredni zvezi z borbami mej njimi in narodno stranko, mečejo kamenje v to poslednjo in da ob takih prilikah zasmehujejo najpoštenje pristaje narodne stranke v prvi vrsti radi namišljenih zamud ali grehov, ki niso prav v nikaki zvezi s predmetom, ki je v razpravi!

Ali pustimo to! Odklonitev društva v Rojanu, o kateri govori »Rdeči prapor«, se je morala dogoditi že pred leti. In to naj bi opravičilo socialistično stranko, radi tega, ker ves poznejši čas ni storila ničesar glede tega vprašanja?

je pridružil svatbenima popotnikoma, katere je mislil spremljati do Trsta, kjer je imel dogovorjen sestanek z markezo, s katero je namenil veselo preživeti ono nekoliko dni dopusta, ki ga je dobil radi svatbe.

Grof Orfeo je spremljal popotnike do kočije in se srečno poslovil od njih, a potem se je vrnil naglo v dvorano. Grofica Ana je odvela med tem Andrina v njeno sobo, kjer sta ostali oni dve sami. Ostali gosti so sedeli še za mizo, ker zajutrak ni bil še dovršen, a poročenca sta ga morala pretrgati, da ne bi zamudila vlak.

Sedaj je postalo v dvorani mnogo življaje. Gospod župnik, kateri ni imel prilike govoriti v cerkvi, je prijel čašo šampanjca in je velikim patosom nazdravil novoporočencema, želé jima srečno svatbeno pot. Eden del gostov je bučno vsprejel to nazdravljajo, dočim se je drugi del, posebno prisotni velikaši in ugledni plemiči držal, kakor da bi ta zdravljica, ker je bila brezpotrebna, niti ne bila izgovorjena. Tako je zahteval boljši družbeni ton. To pa ni oviralo župnika, da bi ne izgovoril še nekoliko zdravje po starem domorodnem običaju. Po dovršenem zajutruku so servirali kavo v pobožnej biljardnej, dovolj prostornej sobi, katera je dobila danes drug namen. Tu so se plemeniti gospodje in gospe sestavili v skupine in se pričeli zabavati med seboj. Govorili so o kočijah in konjih, o lovu in o dirkah na konjih in biciklu

Ne, stojte: ne smemo govoriti neresnice. Enkrat je g. Kristan res priredil shod radi šolskega vprašanja in sicer je dobil prostore za ta shod v — Rojanu! In »Edinost«, to je tisto glasilo narodnjakov, ki baje, po zadržilu »Rdečega praporja«, tako srdito meče socialistom polena pod noge, da ob najbolji volji ne morejo nič storiti za našo šolsko zahtevo — tista »Edinost« je poslala na shod svojega posebnega poročevalca, ki je napisal ne le objektivno, ampak naravnost dobrohotno poročilo, a govor g. Kristana je podal blizu doslovno!

S tako konstatacijo so menda primerno ilustrirani — izgovori, navedeni v gori potisnjeni notici »Rdečega praporja«!

V prihodnjem članku bomo nadaljevali z analiziranjem trditev in zvijanj v rečeni notici.

TRST, dne 6. avg. 1902.

Strossmayer. Včeraj je bilo minolo 60 l., odkar je biskup Strossmayer na dunajskem vseučilišču povzdignjen v čast doktorja. Slavlil je torej dijamantni jubilej.

»Obzor« piše tem povodom mej drugim: Kdor bi Strossmayerja sodil po njegovih velikih delih dobrotornosti, imel bi pred očmi samo eno stran, njegovega značaja, življenja in dela: neizmerno darežljivost in neizmerno ljubezen nasproti Hrvatski. Ali vsakokrat, kadar je Strossmayer plemenitim ognjem svojega srea in brezprimerno darežljivostjo svoje roke pokazal svojo ljubezen do vere in domovine, vodila ga je velika, modra, prosvetna misel. To je druga stran njegovega značaja, življenja in dela. On je vsikdar spajal um s sream, misel s čutstvom, darežljivost z velikodušjem, doktrino z blagodelnostjo: docter munificus.

Geslo: »s prosveto k svobodi« je mogel razviti samo človek, ki se je z obsežnostjo svojega znanja ugloobil v dobrote prosvete za ljudstvo in za narode, človek, ki je sam obdarjen globokim in širokim znanjem, ter pokazati pravo pot prosvete. Tudi Strossmayer jo je pokazal v svojih govorih v saboru, na koncilu, v akademiji, v galeriji, v cerkvi; pokazal jo z nesmrtnimi spomeniki, ki jih je postavil krščanaki in hrvatski prosveti. On ni

o zakonskih kombinacijah, o pričakovanih dedščinah, o toaletah in bodočej zimskej sezoni, v obče o stvarih, o katerih morejo govoriti le ljudje, ki ne žive duševnega življenja, temveč žive tja v en dan, troseči ostanke svojega zadnjega imetka. Razgovor je bil bučen, skoro oglušljiv. Vsi so govorili hkratu, kričali, se smejali, ne mené se, da-li drug drugega poslušajo ali umeje. Tukaj so se lepšali, ponašali in bahali, čim bolj je kdo mogel, a vendar večina te prisotne gospode so bili že na robu propada. To jih vendar ni oviralo, da bi ne bili samosvestni in ponosni in da bi se ne prikazovali v svojej lažnjivi in izmišljeni veličini.

Staremu Rudniću, za katerega ni maral nihče več, niti povpraševal po njem, je postalo neznošno v tej družbi ljudi, ki so bili zanj nova, dosedaj nepoznana bitja. Zdelo se mu je, kakor da mora bežati od tukaj, čim prej, tim boljše.

»Pojva, sinko!« je rekel, pristopivši k svojemu mlajšemu sinu, kateri se je razgovarjal z župnikom. »Jaz se zadušim v tej atmosferi.... Beživa!«

»Ti že odhajaš, dobri moj stari!« se je začudil grof, ki je slišal, da Rudnić odide. »Bilo je sklenjeno, da danes ostanemo skupaj, a še le jutri, da se vrneš domov.«

»Ne, jaz pojdem takoj«, je odvrnil Rudnić. »Kje je grofica?«

Orfeo je odvedel očeta in sina v grofi-

doktor le radi slasti same doktrine, ampak da le-to stavlja v službo vrhnih idejlov ljudstva, da jo upotrebi na slavo Boga in za svobodo svojega naroda.

Hrvatski narod ima torej prav, da slavi dijamantni jubilej Strossmayerjevega doktora. V dobi materialističnih teženj, v dobi, v kateri se širi tolika lažnjiva znanost z namenom, da podkoplje najjasnejše idejle, narod hrvatski se more ponašati, da je doktor njegove cerkve upotrebil svojo znanost, v obče svojo duševno in materialno bogatstvo, da ga preskrbi s pogoji narodnega življenja in konečne zmage v narodni borbi; da mu za vse veke zagotovi in zajamči temelje narodnega in svobodnega kulturnega napredka.

Ako veliki biskup more z onim ponosom in onim zadovoljstvom, ki prihaja iz zavesti izvršene dolžnosti, obračati pogled na prvi dan svojega doktorata in na čas, ki ga je preživel od tedaj — pa tudi hrvatski narod more zabeležiti ta dan v najlepše svoje dni. Kar je biskupovo, to je narodno. Vsako novo poglavje v življenju biskupa je novo poglavje tudi v zgodovini hrvatskega naroda. Da v Strossmayerju ni bilo ljubezni do znanosti, da njegov doktorat ne bi značil po misli in duhu ono, kar pomenja po besedi in naslovu: kaj bi bilo danes iz hrvatskega naroda?!

Narod umeje danes važnost tega vprašanja, pak je oduševljen čutstvom hvaležnosti in ljubezni do svojega velikega dobrotnika, ter uverjen, da mu prosveta odpira pot do uresničenja svojih narodnih in državnih idejlov, do svobode in jedinstva, združuje v jednem vskliku: Živio Strossmayer!!

Politični pregled.

V Trstu, 6. avgusta 1902.

Dohodki osebnih davkov v letu

1901. Finančno ministerstvo objavlja izkaz o dohodkih in uporabi osebne dohodarine v letu 1901. Dohodki od direktnih osebnih davkov so znašali v letu 1901 149,769,234 K. Od te svote se je uporabilo za 10% popustek na zemljiškem davku 6,947,613 K, popustek na hišarini 9,097,928 K, deželam se je od-

šlo sobo, kjer je grofica v družbi svoje prijateljice Andrine sedela v naslonjaču, naslonjena na naslonjalu, ker se je čutila slabo.

»Prišel sem, da se poslovim od vas, gospa grofica!« je rekel starec in nudi grofici svojo veliko roko, katere pa ona ni sprejela, držeča se, kakor da ni videla tega.

»Ah vi že greste!« je rekla po tiho in se nekoliko popravila v naslonjaču. »Vsi nas opuščajo.... Kaj mislite, dragi prijatelj, je nadaljevala ona s tihim glasom, »bosta-li naša otroka srečna?«

»Jaz jamčim za svojega sina, da bo pošten mož,« je rekel Rudnić sigurno in resno.

»A Mely...., ah, to je angelj!« je pohvalila grofica svojo hčer, da se je baronica Andrina stresla, ko je slišala te grofičine besede.

»Tim bolje, tedaj bosta gotovo srečna«, je rekel Rudnić, poklonivši se grofici in baronici ter je odšel s sinom iz sobe.

Ko je sel v pripravljenno kočijo je vzdihnil globoko. Črna slutnja mu je pokrila dušo, a neki notranji glas mu je govoril, da bo ta zakon izvir nesreče njegovemu sinu.

Nevoljen in otožen je zapustil Deli-dvor.

(Zaključek prvega dela.)

(Pride še.)

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Episal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Prvi del.

VII.

Staremu Rudniću so jako imponirale te rodbinske slike. Če se zna za svoje prednike do tri, štiri stoletja nazaj, če se more pripovedovati od kolena do kolena zgodovino njihovih slavnih del in zaslug, če se pridobiva osebni plavni in ceno po starosti svoje rodbine in slavi čine svojega plamena innjih prednikov, to more biti nekaj vzvišenega in svetega, kar se ne more pribaviti z nobenim blagom na svetu.

Pa vendar, kako malo cenijo potomci starodavnih rodbin vse te svetinje, živeti brez cilja in smotra, nekateri sramotno, nekateri pa propadajo revno, dokler naposled ne zgine tudi plemenska tabla sama. To je stari plebejec mogel sedaj še težje umeti nego prej, ko je slučajno premišljal o tem predmetu, vidé, kako naglo in brez pomoči propadajo in izumirajo stare in ugledne plemenske družine.

Prišel je čas, da sta se poročenca odpravljala na pot. Slovo je bilo kratko in hladno. Stara grofica je blagoslovila svojo hčerko in ostala sedé na stolici, nema in mramornatega lica, kakor dosedaj. Artur se

kazalo 6.000.000 K, državni blagajni kakor dohodek davka 114.717.405 K, v poravnanje prejšnjih popustkov 81.607 K. Je ostal prebitek 12.924.679 K. Od tega prebitka se porabi za povznanje popustkov na zemljiškem in hišnem davku 6.114.683 K, in za zmanjšanje davka na delnice 1.477.922 K. Ostane še prebitek 5.332.073 K, ki se razdeli: polovico državi 2.666.036 K, polovico deželam 2.666.036 K.

Finančno ministerstvo opaza, da je ta vseh leta 1901 jako razveseljiv, ker s tem da ni dosežen le prvi namen — dovoljevanje maksimalnih popustkov na rečenih davkih — ampak še nadaljnji namen: da od teh direktnih davkov dežele dobe že sedaj več, nego je predvidjal zakon do leta 1909.

Vse lepo. Dobro je, da se je znižal zemljiški in hišni davek, če tudi le za tako malo, da je komaj vredno močiti pero radi tega. Tudi tega ne tajimo, da deželni finančam pridejo jako prav odkazane jim svote. Ali proti temu se moramo najodločneje izjaviti, ako bi se ta »razveseljivi vseh« leta 1901 hotel navajati kakor dokaz povzdiganja blagostanja po finančni upravi. Točno plačevanje davkov se da dosežati tudi po drakoničnem iztirjevanju. Mi imamo opetovano priliko govoriti s kmeti o tem. Oni nam izjavljajo soglasno, da s tem jim ni prav nič pomagano, če jim zemljiški davek nižajo za par novčičev. Ta jih ne tišči. Njim bi bilo pomagano, ako bi se jim lajšalo pridobivanja, kar bi se moglo zgoditi le po primernih in izdatnih investicijah in melioracijah ter povspesjevanju ljudske izobrazbe: splošne in izlasti one na gospodarskem polju. To bi bila najpomembnejša finančna politika. Kako pa upravna država v resnici zadošča tej potrebi za nas na jugu — o tem govori vse, kar je okoli nas!

Sestanek ruskega carja in nemškega cesarja v Revalu. Te dni sestane se v ruskem pobaltiškem mestu Reval ruski car Nikolaj II. in nemški cesar Viljem II. V ta namen delajo se v Revalu velike priprave. Tamošnji Nemci pa hočejo tudi to priliko porabiti v pangermansko-irredentistično demonstracijo. Nemškemu cesarju namreče izročiti adresu, ki bo spominjala na minolost Revala, povdarjala nemško slavo ter izražala željo po združenju vseh Nemcev. Ruska policija semenda ne meni za take irredentistične izbruhe revalskih Nemcev, ker ve, da so Rusiji popolnoma neškodljivi.

Ruski listi pišejo jako hladno o tem vladarskem sestanku v Revalu in mu ne pripisujejo posebne važnosti. Nekateri ruski listi celo napadajo o tej priliki nemško politiko, posebno pa Poljakom prijazni »Kraj«, pravi, da se Slovani ne morejo ogrevati za vladarja, ki se je zaklel, da uniči svoje poljske državljane. Berolinska »Post« pa zatrjuje, da je ta sestanek naperjen proti angleški politiki v Afriki in Aziji.

Bolgarsko sobranje in 25-letnica rusko-turške vojne. Bolgarsko sobranje je v večerjanih svojih sji odobrilo proračun vojnega ministerstva in je dovolilo vladi 750.000 levov (1 lev je nekoliko manje od naše krone) za letošnje velike vojaške vaje ter za slavnosti, ki se bodo vršile na zgodovinskem prelazu Šipka, katerega so Rusi pred 25 leti odvzeli Turkom. Tem slavnostim prisostvoval bo tudi ruski veliki knez Nikolaj Nikolaevič in nekaj ruskih generalov. Govori se, da tujim vojaškim odposlancem ne bo dovoljeno biti navzočim na vajah na prelazu Šipka, ker bodo imele te vaje strogo narodno-zgodovinski značaj.

Položaj v Macedoniji. Vsa barva, ki jo upotreblja bolgarska cenzura, da nekoliko lepša poročila o položaju v Macedoniji, ne more več varati sveta glede resnosti tega položaja. Neki dopis v »Information« iz Sredca slika dogodke jako nazorno. Dan za dnevom odhajajo iz notranje Bolgarske čete na meje. Vsa jugozapadna okolica Sredca je vrhu tega zasedena od polic. stražarjev. V Sredu prijemajo vsako sumljivo osebo. Bolgarsko-macedonsko mejo strážijo tako strogo, da je macedonskemu odboru nemogoče imeti najmanj zveze z notranjostjo Macedonije. Častniki, ki so le količkaj na sumu, da simpatizirajo z gibanjem v Macedoniji, so prestavljeni v garnizije v sredini Bolgarske. Poročila sporočajo o vednih spopadih med turškimi četami in bolgarskimi »bandami«.

Kjer so potrebne take odredbe, tam mora že močno močno dišati po — revoluciji.

Tržaške vesti.

Na apostrofo odgovor. Včeraj došli nam »Slovenec« opozarja na neki inserat v »Slovenskem Narodu«, s katerim se išče sourednik za glasoviti nemškutarski list »Štajerec«. Nam res ne preostaja časa, da bi čitali tudi — inserate. Opozorjeni na to, pa smo le posegli po »Slovenskem Narodu« in se uverili, da je »Slovenec« pisal resnico. Ker pa »Slovenec« pridodaje apostrofo, da ga ni »naprednega lista« v vsej Sloveniji, ki bi si upal povedati »Narodu« v obraz, da Slovenci ne odobrujejo takega postopanja, in ker nas prevladuje slutnja, da je ljubljanski list o tem morda še posebno mislil na naš list, se pa prav nič ne bojimo izjaviti, da obsojamo in se ne moremo prečuditi, kako je administracija glasila narodno-napredne stranke mogla vsprejeti tak inserat! Mi smo bili — kakor se pravi — kar »pač«.

Z druge strani pa se tudi ne bojimo povedati »Slovencu« v lice, da tudi v služaju, da mi ne bi omenjali tega, ne bi on imel pravice lezti na sodni stol nad našim listom. Saj, ko bi bili mi molčali, bi bil to le en slučaj več k dolgi vrsti drugih, ko smo resignirano molčali k narodnim grehom, ki sta jih v slepem mejebojnem sovražtvu delala narodno-napredna in — »Slovenčeva« stranka. Pozdravljeni!

Zopet socializem v album. Prejeli smo: V nedeljo se je vršil pri sv. Mariji Magdaleni zgornji eden tistih starodavnih okoličanskih plesov. Sveta Marija M. Zgornja je sicer v narodnem pogledu, kakor znano, poleg Grete najbolj krvaveča točka naše okolice. Vendar nisem mislil, da je tam okolo nekaj naših ljudi, fantov in deklet, tako opustilo stare običaje svoje in se — ne moderniziralo, ampak bastardiziralo. Fantje so imeli slamnate klobuke z rudečim trakom in na njem rudečih suhih cvetlic, rudeče srajce s črnimi ovratniki, črne dolge hlače z rumenimi čevlji. Niso izgledali niti kakor socialisti niti kakor Garibaldinci, najmanj pa kakor — okoličani! Tako je bilo, da so se vsi ljudje kar spogledovali! Res, kaj takega se ne vidi po vsej okolici. Le to je bilo tolažilo, da so jih ljudje sploh obsojali, te — plesalee.

Kamor so ti posledaji prišli, so jim pametni ljudje vrata zapirali. Videl sem, kako jih je zmerjala neka kakor hrast stara ženica. A veste, kako so odgovarjali: »Koša ti vol, koša ti bacili, noi šemo koši ke šemo socialisti; per konto di šti kvatro ačavi poko importa!«

Torej: ker si te zgubljene duše domisljajo, da so — socialisti, pa zmerjajo svojo lastno kri s — ačavi! Tudi na ta slučaj — za katerega resničnost jamčim — opozarjam voditelje slovenskih socialistov. Ali dobrohotno. Jaz jih nočem dolžiti, le opozarjam jih, kake efekte provzroča med nevednim ljudstvom njihova dosedanja taktika, katere se poslužujejo kar slepo, ko jim je vsako sredstvo dobro in primerno, da le bi ljudi odvrčali od slovenske narodne stranke. Če pa mislijo, da s tem nabirajo proselite za internacionalizem, je to krvava zmeta.

Le število zasramovalcev lastne krvi med Slovenci množe! Ste-li pa kedaj še čuli, da bi kak italijanski delavec zasramoval svojo narodnost...? Po takih pojavih more uvideti vsakdo, da boj za našo nacionalno ekzistenco mora postajati vedno težavnejši, ker postaja razmerje močmi vedno neugodnejše za nas. — Taktika socialistov, ki dopušča italijanskemu delavcu, da ostaja pošten Italijan, od slovenskega delavca pa zahteva, naj v znak svojega »internacionalizma« postane indiferenten ali celo sovražen nasproti svoji narodnosti — taka taktika ne dovaja v takih krajih in ob takih razmerah, kakoršne so v Trstu, do internacionalizma, ampak pomaga le konservirati nadvladovanje — nacionalizma! Da bi pa okolnost, da je ta v Trstu gospodovljalni nacionalizem služajno italijanski, kako opravičevala to postopanje tržaških socialistov, to mi ne more glavo izlasti tedaj, ko presojam stvar z resnično-socialističnega stališča!!

Gospodje slovenski socialistični voditelji: razmišljajte! In potem roko na srce: ali je kako čudo, ali ni marveč najnaravnejša stvar na svetu, ako vsi oni, ki žele ohraniti tu svojo narodno bitstvo, ob takih pojavih postajajo — dvakrat narodni?! Ali Vam bo še dopuščala slovenska vest — saj se imenujete sami slovensko demokracijo! —, da boste še dalje na te narodnjake bljuvali svoj žolč?!

Nekdo iz bližine sv.
M. M. Zgornje.

Naše šolsko vprašanje. (Dopis.) V sobotni številki »Edinosti« odgovarja neki »Oče« na moja izvajanja glede otroških vrteev. Pred vsem moram konstatirati, da g. dopisnik niti ni skušal izpodbiti mojih argumentov, ki govore v prilog otroškim vrteem v našem mestu.

»Oče« pravi, da so med mladino taki, ki, da si so dovršili slovensko ljudsko šolo, izjavljajo, da ne znajo slovenski, med tem ko njegovi otroci govore slovenski, da si niso bili ne v slovenskem otroškem vrteu, ne v slovenski ljudski šoli! Potem pa ga že moram vprašati: čemu se prav za prav borimo za slovenske šole?

»Oče« pravi nadalje, da govore njegovi otroci slovensko, ker on tako hoče in zahteva. Po njegovem je torej dovolj, ako slovenski očetje hočejo in zahtevajo od svojih otrok naj govore slovensko — in naše šolsko vprašanje je rešeno!

Da, rešeno bi bilo, ako bi se moglo vse te očete prisiliti, da bi storili tako. Verujte mi, da jaz nisem bogve kako velik pristaš otroških vrteev, posebno tam ne, kjer je dovolj slovenskih šol in kjer ni nasprotnih otroških vrteev, da bi mogli naše otroke vabiti vanje in jih tam pripravljati za laške šole. Kjer ni vsega tega, tam so otroški vrteci pač moralnega in vzgojevalnega pomena, ne pa strogo narodnega in narod, kakor tak, ni dolžan podpirati jih.

Že v svojem prvem dopisu sem povdarjal, kake važnosti je to, da se otroci že v svoji nežni mladosti privadijo kramljati v svojem materinem jeziku. Ta navada služi jim kakor desinfekcijsko sredstvo, da se jih potem, ako so vstopili v laške šole, ne oprijema tako lahko raznarodovalna kuga. Ali prevažno je to, da se slovenski otroci spoznavajo med seboj in po psihologičnih zakonih se dajtrditi, da si tudi potem, ko so skupaj prišli v laške šole, ostanejo prijatelji ter da bodo govorili med seboj, kakor so govorili tekom treh let. Kadar bomo imeli v Trstu dovolj slovenskih šol, bilo bi ustanovljanje otroških vrteev skoraj popolnoma brezpomembno. Takrat bo dovolj, ako otroci pred vstopom v ljudsko šolo ne bodo pohajali laških otroških vrteev, ker ob svojem vstopu v slovensko šolo bodo že znali, da so tam sami Slovenci in jim ne bo prihajalo niti na um, da bi med seboj govorili drugače nego slovenski.

Sedaj je pa to drugače. Slovenski stariši govore lahko doma do milega Bogaslovenski se svojimi otroci, a ko so poslednji prišli v laško šolo, začnejo razgovarjati se med seboj italijanski, ker jeden za drugega ne bodo vedeli, da so Slovenci. Ako pa ne bodo znali laški, ne bodo toliko časa govorili se svojimi sošolci, dokler se ne bodo naučili laški. Pa čemu nasprotstvo do otroških vrteev? Saj jaz ne pravim, naj bi se otroške vrste zahtevalo od občine in države, marveč ustanovili naj bi nekaj zasebnih otroških vrteev, za katere ni treba posebne akcije, marveč je dovolj, da dotične vrtnarice, ki bi imele veselje za to, otvore na lastno roko take vrtece za plačujoče otroke, brezplačno pa bi mogle vsprejemati toliko otrok, kolikor bi narod dal podpore. Ako izhajajo taki vrteci drugje in tudi po deželi, zakaj bi ne mogli izhajati v našem mestu? Saniši pa bodo, ako jim bodo otroci hodili v slov. vrtee, tem lažje zahtevali od svojih otrok, naj govore tudi doma slovenski! Jaz torej res ne morem pojmiti, na kak način bi mogli otroški vrteci ovirati akcijo starišev. Nadalje tudi ne morem pojmiti, zakaj bi otroški vrteci ovirali akcijo za dosego slovenskih šol? Ravno obstanek otroških vrteev bi še bolj kričee kazal na potrebo slovenskih šol. Kar se tiče mojega mnenja da bi bilo za našo narodno stvar koristnejše, ako bi imeli 8 otroških vrteev, nego da imamo 8 slovenskih ljudskošolskih razredov pri Sv. Jakobu, dejal sem že, da nočem tega mnenja nikomur usiljevati, vsled česar opuščam tudi vsako tozadevno dokazovanje, da ne vzbudim kakega krivičnega sumničjenja.

Velik fiasco. Današnji »Sole« prinaša senzacionalno vest, katera bi se dozdevala neverjetna, ako bi je ne podpirale gotove okoliščnosti. Ta vest se namreč tiče nove električne železnice iz Trsta na Opčine. Pred nekaj dnevi bila je namreč tukaj tehnična komisija z Dunaja, katera je pregledala progo in je na podlagi temeljitih ogledov prepovedala zapričetje z obratom na tej železnici, ker je del proge od Gairingerjevega posestva do Opčin silno nevaren in bi bila zagotovljena varnost oseb.

Kakor rečeno: ta vest bi se morala zdeti neverjetna, ako bi je ne podpirale gotove okoliščnosti. Saj se je tudi nam čudno zdelo in si nismo mogli tolmačiti, kako je to, da so se pred nekoliko dnevi neprestano vršile poskušnje vožnje, tako, da je bilo dan na dan pričakovati otvoritve železnice, a mesto tega je zadnje dni postalo nekam čudno tiho in mirno in nič več ni bilo te zadnje dni opazati vagonov, ki bi vozili gori in doli. To vsakako govori za verjetnost vesti, ki jo prinaša »Sole«.

Kakor trdi ta list, je tudi tega groznega fiaske kriva tržaška camorra, ki je delala na to, da bo nova železnica tekla po posestvih njenih ljubljencev, kateri da so za drag denar prodajali dotična zemljišča. Del proge od Gairingerjevega posestva do Opčin se bo moral — kakor trdi »Sole« — popolnoma opustiti in se bo morala dotična proga prestaviti.

Nadalje da je dunajska komisija spoznala za slab in neuporaben tudi železnični material. Zavore da so negotove in tudi zobje da je popolnoma primitivno.

Vse te trditve lista »Sole« se dozdevajo nam toliko bolj verjetne, ker so na novi železnični progi — kakor smo že rekli — te dni vožnje izostale. Tudi to je silno sumljivo, da »Piccolo«, ki vedno na obširno pripoveduje o vsakem utopljenem psu, ni spregovoril niti besede več o električni železnici, odkar je bila tu komisija in nam ni nič pojasnil, zakaj se ne vršijo več poskušnje vožnje.

Protestni shod v Rojanu. V nedeljo popoldne se je vršilo v prostorih konsumnega društva v Rojanu zborovanje tamošnjih župljanov z namenom, da se združijo v skupen protest proti samovlastnemu postopanju župnika Jurizze ob imenovanju cerkvenega starašine na mesto pokojnega in obče spoštovanega Josipa Pertota.

Udeležba je bila mnogoštevilna. Zastopani so bili vsi sloji. Prevažno pa je bilo, da je bila na shodu zastopana tudi stranka, ki je bila doslej slepo udana gospodu župniku Jurizzi. Vlado je zastopal gospod viši komisar dr. Pertot.

Zborovanje je pričelo točno ob 5. uri popoldne. Nastopilo je več govornikov, ki so z rastočim ogorčenjem protestovali proti postopanju župnika Jurizze. Ogorčenje poslušalcev pa se je kazalo v glasnem pritrdjevanju govornikom in v viharnih protestnih klicih na adresu župnika in še bolj na adresu dekanata, ki je po župniku Jurizzi samovlastno predlaganemu novemu starašini izdal dekret. Posebno viharno je bilo, ko je jeden govornikov pojasnjeval dokumentirano, da se imajo na podlagi predpisa cerkvene oblasti od leta 1863, in potrjenega od posvetne oblasti dne 7. maja 1874, cerkveni ključarji voliti, a volilno pravico da imajo vsi župljani. Glasom dotičnega predpisa mora biti cerkveni ključar dober krščen, ki točno opravlja svoje verske dolžnosti, mora biti posestnik v Rojanu, ki ni zadolžen in ki uživa zaupanje župljanov. Oseba, ki ne zadošča vsem tem pogojem, ne sme biti potrjena od više cerkvene oblasti, radi česar je tudi ni smeti voliti.

Oseba pa, ki jo je predložil župnik in potrdila viša cerkvena oblast, ni po rodu Rojančan, je brez premoženja, ne uživa zaupanja Rojančanov in absolutno nima potrebne inteligence, da bi umel cerkvene račune. To je — tako je izvajal dotični govornik — očitna samovlastnost od strani župnika Jurizze in pljuska v obraz rojanskim župljanom, katero pljusko občutimo vsi, brez razlike političnega mišljenja. Isti govornik je predlagal nastopno resolucijo:

»Javni shod, zbran dne 3. avgusta 1902 v prostorih rojanskega posojilnega in konsumnega društva, protestira energično proti imenovanju Luigi Gustina za cerkvenega ključarja župne cerkve v Rojanu, kateri protest naj se odpošlje osrednji vladi, nuncijaturi na Dunaj ter sv. Stolicy v Rim.«

Ta resolucija je bila enoglasno vsprejeta od vseh navzočih, na kar je bil — ob splošnem vrvenju — shod zaključen.

Ali gospod župnik Jurizza še ne vidi, kako se stvari sučejo tako, da njegova drevesa ne bodo rastle do nebes.

Iz beneške Slovenije nam pišejo: Kakor znano, sta bila o provincijalnih volitvah v Vidmu voljena tudi dva konservativna Slovenca, profesor Trinko in notar Kukavaz.

Ali, kdor pričakuje od te volitve kako spremembo našim beneškim bratom v prilog

— morda na šolskem polju ali sploh v narodnem obziru — se zelo moti.

Beneški Slovenci niso nikdar imeli slovenskih šol. Ko je še Avstrija vladala v teh lepih pokrajinah ob Nadiži, ni jej prišlo nikdar na misel, da bi jim bila preskrbela šol s materinim jezikom! Ali sploh ni bilo šol, in če so bile, so bile italijanske! Čudo to ni, ko še danes ta modra avstrijska uprava krati lastnim državljanom Slovence — šole v Trstu, na Koroškem in v Istri. Italijanska vlada je že tako previdna, posebno ker upliva na njo Židje (državni poslanec Morpurgo za Čedad) — da vse učitelje in učiteljice rodod Benečane sistematično pošilja daleč tja v Kalabrijo! Samo laški govoreče kalabriške učitelje in učiteljice pa pošilja med beneške Slovence. — V cerkvi in za ognjiščem smejo Benečani govoriti še slovenski, drugače nikjer. — Tako je in tako ostane.

Meni se to ne zdi čudno v — Italiji. Ali da primorski Slovenci v Avstriji uživajo približno jednako — dobrohotnost od strani vlade: to pa je že nekoliko bolj čudno. Kdo drugi bi rekel, da je to narobe svet.

Č e d a j e.

1882—1902. — Vspored popoludanski slavnosti razvija zastave »Del. podpornega društva« v letu 1882. je bil nastopni:

F. Banket.

Ob 1½. uri popoludne bode banket v Dreherjem nalašč v ta namen okrašenem velikem salonu. Vsak, kedor se hoče vdeležiti banketa, mora se oglasiti pri tajniku društva, Corsia Stadion št. 11 I. nastopje in tam plačati 2 gld. Zunanji gostje morajo poslati znesek s pošto nakaznico. Mej banketom bode svirala godba in peli bodo razni pevski zbori.

G. Petje.

Ob 5. uri popoludne: pevška skušaja vseh došlih pevskih zborov v prostorih »delalskega podpornega društva«, Corsia Stadion št. 11. Vsi zbori so naprošeni, da se udeležijo »Jadransko morje« in D. Jenkov »Naprej«, ker ta dva zbora bodo vsi zbori skupno peli.

H. Velika beseda

v Dreherjevem velikanskem salonu v Bošketu. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

1. Potpourri iz slovanskih napevov — godba.

2. Dav. Jenko. — »Naprej« — pojó vsi zbori skupaj.

3. pl. Zajec. — »Živila Hrvatska« — poje pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba.

4. Telovadba — izvršuje ljubljanski »Sokole«.

5. Carli. — »Slavjanka« poje mešani zbor tržaški.

6. G. Eisenhut. — a) Tebe. zlato, b) Čeznuče za dragom, — poje društvo »Kolo«.

7. Telovadba — izvršuje ljubljanski »Sokole«.

8. pl. Zajec. — »Kolo« — stopaj — pojeta tržaški in škedaški pevski zbor.

9. pl. Zajec. — »Črnogorac Črnogorki« poje pevsko društvo »Kolo«.

10. Hajdrih. — »Jadransko morje« — pojó vsi zbori skupaj.

11. Srečkanje na te le darove:

1. 5 cekinov, 2. 4 cekine, 3. 3 cekine, 4. 2 cekina, 5. 1 cekin, 6. 2 tolerja, 7. 1 tolar, 8. 1 goldinar. Razen teh bode še 15 družih daril v vrednosti najmanj 60 gld. in 2 darila za šalo in smeh.

12. Ples v gornjem salonu bošketa in prosta zabava v salonu, kder bode svirala tuk. veteranska godba; pri plesu pa veteranska godba goriška.

Vstopnina k besedi, plesu z igralno številko vred za neude 80 soldov; za ude samo 50 soldov; pa s pogojem, da morajo kupiti vstopnico do 23. sept. zvečer v društvenem uradu, ker na vratih se bodo prodajale le vstopnice po 80 soldov, za otroke 20 soldov. Reservirani sedeži v prvih vrstah 30 soldov, drugi sedeži 10 soldov. Sodelovalci so prosti vsacega plačila.

Vatopnice in listi za sedeže se bodo prodajali: 1. v pisarni delalskega podpornega društva, 2. pri čuvaju tržaške čitalnice (Monte verde), 3. v prodajalnici g. F. Žitko, Corsia Stadion št. 1., do zadnjega dne popoludne; potem pa samo pri denarničarju na vratih pred Dreherjevim salonom, katera bodo odprta ob 6. uri popoludne.

I. Izlet po morju.

V ponedeljek 25. septembra ob 8. uri zjutraj zberó se gostje na Molo S. Carlo, kder se vkreajo v nalašč za ta namen pri-

pravljani Lloydov parnik ter se odpeljejo v Miramar, od tam pa v Lloydov arsenal, iz katerega oddidejo v razstavo, da vse ogledajo. Zvečer ob 7. uri se snidejo vsi gostje pred hrvatskim paviljonom, kder bode prosta zabava. Dotične vstopnice dobó gostje 10. t. m.

Dostavek. Tista društva in deputacije, ki se še mislijo udeležiti slavnosti, naj to prijavijo najdalje do 20. t. m. Društva so naprošena, da pridejo s zastavami.

Kedor hoče stanovanje po primerno nizkej ceni, oglasi naj se pod adreso delalskega podpornega društva (oddelek za stanovanja) v Trstu najdalje do 20. septembra.

Za razstavo preskrbi poseben odsek znizano vstopnino. Za vse druge olajšave gostom bode skrbel poseben odsek za sprejem.

Kedor želi še kaka pojasnila, naj se obrne do predsedništva omenjenega društva.

Slavnost bode pri lepem ali slabem vremenu.

Trst, 4. septembra 1882.

O d b o r.

Vodstvo lokalne skupine c. kr. poštnih in brzojavnih uslužbencev v Trstu usoja se tem potom izreči najprišrejšjo zahvalo poštnim uradnikom in uslužbencem, osobito c. kr. višemu poštnemu oskrbniku g. Filipu Mayerju za znesek 100 (sto) kron, kateri je bil ostal od denarja, nabranega za venec našemu pok., preljubljenemu in spoštovanemu c. kr. poštnemu višemu oficijalu g. Arturu Massari, z opombo, da je imenovani znesek za dobre namene odločen.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 24.0° ob 2. uri popoludne 27.5° C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.6 — Danes plima ob 11.30 predp. in ob 10.53 pop.; oseka ob 5.0 predpoludne in ob 5.01 popoludne.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 7. avg. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v Loujerju št. 97, hišna oprava; v ulici S. Nicoló št. 26, chiffonier; v ulici Ponziana št. 18, hišna oprava; v ulici Concordia št. 2.B, hišna oprava; v ulici S. Filippo št. 3, hišna oprava; v ulici Cucherna šte. 5, hišna oprava.

Društvene vesti.

Plesni odsek »Tigovskega izobraževalnega društva« naznanja členom, da se je zaradi slabega vremena veselica prenesla na nedeljo dne 10. avgusta. Program ostane isti. Na vrtno veselico je vabljnim prost vstop.

Pevsko društvo »Kolo«. Podpisani vabi vse svoje člene, da se zasebno udeležijo zjutranje slavnosti, katero priredi prihodnjo nedeljo dne 10. t. m. »Delavsko podporno društvo« v proslavo 20-letnice blagoslovljenja svoje zastave. Popoludne bodo vaje ob navadni uri. Po vajah pojdemo na popoludansko slavnost »Delavskega podpornega društva«, ki bo, kakor objavljeno, na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu.

ODBOR

pevskega društva »Kolo«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Pasjak, dne 5. avgusta 1902: Naš c. kr. okrajni glavar iz Voloskega, gospod pl. Manussi, obiskal je minolo soboto dne 2. t. m. nekatere vasi našega županstva in o tej priliki se je osobno prepričal o mnogih potrebah našega naroda. To je vse hvale vredno in veseliti se moramo, ako tako odličen gospod obiskuje naše revne vasi, da vidi na lastne oči, kaj in kje je potrebna kaka pomoč. Le to moramo obžalovati, da je gospod okrajni glavar navedenega dne prišel v našo vas povsem nepričakovano in da radi tega ni mogel govoriti niti z našim vaškim načelnikom niti z nobenim od naših mož — da si je mnogo važnih stvari, katere bi bili radi predložili v pretres gospodu glavarju. Toda vemo dobro, da je gospod glavar imel najplemenitejši namen in da on ni kriv tega, ker je gotovo naznanil jelšanskim gospodom, kedaj pride in katere vasi obišče! Ali ti gospodje so nam bili tako dobrohotni, da nam prihod gospoda okr. glavarja n a m e n o m a sploh niso hoteli naznaniti. Po-darjamo: namenoma, ker v drugih vaseh, koder je hodil g. glavar, so bili pravočasno obveščeni o tem.

Sicer je nekaj časa popred jelšanski župnik, gospod Velhartický, v privatnem razgovoru z našim vaškim načelnikom, kate-

remu je povedal, da gospod glavar namerava v kratkem obiskati tudi našo vas, obljubil, da ga že pravočasno obvesti o prihodu glavarja. To pa se ni zgodilo, da si ni dvomiti na tem, da je gosp. župnik dobro in zanesljivo vedel, kedaj pride k nam g. okr. glavar! Saj ga je osebnó spremljal tudi skozi Pasjak. Zatorej pač ne more zadeti nas niti najmanjša krivda, ako bi se nam v tem oziru očitala kaka nemarnost, ali ako bi se hotelo na kak drug način črniti našo vas.

A mi imamo mnogo važnega in potrebnega storiti za našo zapuščeno vas, kar pa sami ne moremo brez vladine pomoči.

V kratkem namerjamo n. pr. zidati šolo ter je dotični natečaj za oddajo stavbenega dela že objavljen. Samo pomislite, kake koristi bi bila šola za našo vas in druge vasi v sosedstvu, ker naši otroci ne morejo hoditi tako daleč v šolo, kakor n. pr. v Jelšane. Potrebno pa je tudi, da se končno uredi vaški potok in da se nam preskrbi dobre pitne vode, ker smo ob veliki suši ali pa v zimi, ko je zapalo mnogo snega — brez vsakršne pitne vode!

In kako radi bi bili gospodu glavarju razložili vse to, da bi bili le vedeli za njegov prihod! Da so se nas gospodje v Jelšanah usmili, tega ne moremo na kratko verjeti.

× Iz Sežane nam poroča zavarovalnica za goveje živino, da ne bo imela veselice, napovedane za 10. t. m., ampak je isto prenesla na nedoločen čas, ki se objavi pravočasno.

Vesti iz Kranjske.

* Odprt grob. V Škofji Loki je umrl včeraj zjutraj zobozdravnik dr. Rad o F r l a n v cvetju možkih let: bilo mu je še le 28 let!

* »Slovenski Narod« poroča o neverjetnem škandalu, ki se je dogodil te dni v Ljubljani na nekem shodu državnih uradnikov. Neki uradnik se je na tem shodu (ki se je, ponavljamo to, vršil v Ljubljani, v središču naroda slovenskega!) drznil govoriti — slovenski!! Čitatelji nas gledate debelo: v Ljubljani, mari se v Ljubljani ne sme govoriti slovenski. Ne, po menenju iz vestnih uradnikov, kakor si jih je vzgojil preslavni avstrijski zistem, je to nečuvčna drznost in je drzneža na rečenem shodu kar na lieu mesta zadela — justifikacija. Jeden onih uradnikov mu je zalučal v obraz: »To je demonstracija; govorite nemški, mi ne razumemo slovenski!«

»Slovenski Narod« konstatuje sicer, da so vsi pošteneji nevsenemški uradniki bili ogorčeni radi takega postopanja, ali po poročilu istega lista vendar ostaja fakt:

da je imelo rečeno človeče somišljenikov Wolf Schönerejevih nazorov, da predsednik ni zavrnil te impertinence,

da slovenskega predloga niti ni dal na glasovanje,

da se je po zborovanju dogodil še drug škandal, o katerem rečeni list noče govoriti

in da se je to zgodilo v — Ljubljani!

In potem se še kdo čudi, da se mi — solzino po koncentraciji vseh narodnih sil za borbo proti — taki nemški predrznosti?!

Vesti iz Štajerske.

— Torej vendar! »Slovenski Narod« poroča, da se slovenski gimnazijalni razredi vendar-le premestijo iz Celja. Za to pa da se popolne v polno gimnazijo. Novi slovenski gimnazij bo stal v Gabrjih tik Celja in ga gostavi vlada na državne stroške. — Mesto Celje dobi tudi novo gimnazijsko poslopje, ki se bo zidalo v bližini novega slovenskega gimnazija.

— Grozen umor. Pri Sv. Lovrenu na Dravskem polju v Župejši vasi je kmetova žena Marija Bauman dne 3. avgusta t. l. v veliki razburjenosti vodila oziroma nesla k bližnjemu potoku vse tri svoje sinčke, od katerih je bil jeden šest let star, drugi dve leti in tretji še ne pol leta ter jih vrgla v vodo, da so utonili; ekočila je tudi sama v vodo z namenom, da si konča življenje, ali voda je bila premajhna in ni se mogla vtopiti. Šla je potem domov rekši: »tam so moji otroci, idite po nje!« Vzrok temu groznemu činu je že dolgo trajajoč prepir in sovraštvo z njenim možem. Morilko so izročili okrajni sodniji v Ptuj.

Razne vesti.

Drugi benečanski zvonik, ki bi rad legal k pokoku. Iz Benetk poročajo, da je tudi zvonik Sv. Štefana v nevarnosti, da se zruši. Včeraj zjutraj odpadlo je od zvonika nekaj kamenov in so se pokazale razpoke. Ko je tehnična komisija pregledala zvonik, zaukazalo se je, da se morajo prebivalci izseliti iz vseh bližnjih hiš.

Brzojavna poročila.

Kralj Karol Romunski v Işlu.

IŞL 6. (B.) Po 9. uri zjutraj podal se je cesar Fran Josip na stan romunskega kralja Karola. Cesarja sti spremljali princesa Gizela in nadvojvodinja Marija Valerija. Ko se je kralj Karol poslovil od obeh princes, sela sta s cesarjem Franom Josipom vred v dvorno kočijo in se odpeljala na kolodvor.

Ko sta se vladarja pozdravila med seboj in od dotičnih spremstev, vstopil je romunski kralj se svojim spremstvom v dvorni vlak in se odpeljal ob 10. uri zjutraj.

Eksplodizija.

MADRID 6. (B.) Brzojavka iz Teneriffe poroča, da je v nekem tamošnjem mlinu za smodnik nastala eksplozija; dve osebi sta lahko, jedna pa težko ranjena.

Agitacija proti zapiranju šol na Francozskem.

BREST 6. (B.) Poslanec opat Gayraud imel je v onih občinah, ki so se protivile zapretju kongregacijskih šol, predavanja, v katerih je pozival na odpor.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenakemu občinstvu, da

je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih to-

varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago

iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Danes, ob 8½ uri zvečer

bo koncertirala

VOJAŠKA GODBA

v ljudskem vrtu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Proti

kašlju, grlobolu, hripavosti, kataru, upa-

danju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje.

Čudovit učinek pri peclih, govornikih, prepovedni-

klih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni

v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah

kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva

vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA:

Via Tosa,

vogal

Via Limitana

ZALOGE:

Piazza Rosario št. 2

(solsko poslopje)

in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Veliki izbor: tapetarij, srecal in slik. Iz-

vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Gene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na pa. obrod

all železnico franko.

Obuvala!
Pri Pepetu Kraševcu
zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.
Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljate se pošt-
nine proste.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča
Josip Stantič čevlj. mojster.
Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
priv. avstr. Lloydja.

TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON
Dvorni založnik. Ustanovlj. 1848.
TRST
ul. Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.
Ulica Cassa di Risparmio
Ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe
— na zahtevanje brezplačno. —

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško,
Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega
društva na življenje in rente

GLOBUS
centralno ravnanje na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).
Popolno vplačana glavica 2.000.000 K,
ustanovljena od dunajskega bančnega društva
in bavarske hipotekarne in menične banke v
Monakovu.
Sprejema zavarovanja na življenje v
raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim
premijs. Specialno zavarovanje otrok brez
zdravniškega (gleda, izplačavi) v slučaju že-
nitve ali prehoda v vojake zavarovani zne-
sek proti malemu odbitku pred pretekom
zavarovalne dobe.
Glavni zastop v Trstu, Riva dei
Pescatori št. 1. Telefon 469.
Isčijo se povsod zastopniki in agenti.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN
iz lastnih kletij
in
ISTRSKI TERAN,
ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmar-
jem in restavracijam.
Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

OBUVALA.
— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v
ulico Riborgo št. 25 po domače
k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste
obuvala za moške, ženske in otroke.
Isti popravlja male stvari brezplačno
ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-
valo na debelo in drobno.
Lastnik: **Peter Rehar.**

Išče se
hišica s 4 prostori in malo zemljišča
v okolici Trsta blizu kake glavne ceste.
Ponudbe je pošiljati pismeno: B. Lavrič,
poste testante, piazza Giuseppina.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnami

Fran Hlavaty
ulica Giulia št. 1/A.
Obuvala po angležkem in francoskem
vzoru izdeluje po meri cenj. damam
in gospodom kakor tudi za otroke. Delo
okusno in trpežno.
Popravljanje starega obuvala.
Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
zmernimi cenami.

Stavbinsko podjetje **G. TONNES** Stavbinsko podjetje
Ljubljana.
Tovarna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.
Delavnica za konstrukcijo železa itd.
Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: *kompletne okna za cele
stavbe in izločna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega
pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: desice, parkete,
od jermena in navadnega lesa. Kompletne stavbinske kovaška dela, stopnice,
ograde, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.*
Proračuni brezplačno. Reference prve vrste na razpolago.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva
Andrej Jug
TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST
priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežne pohištvo, bodisi
svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema
tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v
najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.
Cene brez konkurence.
Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici
in na dežel: v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici
in na dežel: v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

Ulica Garintia 12. — Telefon 870.
sprejema naročila
vsakovrstnih tiskovin.
TISKARNA „EDINOST“

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
trrdke
EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 34
nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V pro-
dajalnici ima tudi zalogo perila za
delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

Naznanilo.
Se naznanja slavnemu ob-
činstvo, da se nahaja
Novo tržaško
pogrebno podjetje
Alojzija Mozetič-a na lesnem
trgu št. 4 (pred kavarno
„Armonia“).
Svoji k svojim! «Novo pogrebno pod-
jetje» je v narodnih rokah, zato se toplo
priporočamo vsem našincem v mestu in v
okolici. Isto se nahaja na lesnem trgu št. 5,
na vogalu nasproti kavarni »Armonia«.

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ
v Celju, Graška cesta št. 12
priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

• Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo.
• Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

„Andemo de Franz“ **Živic i dr.**
krčma
v ulici Geppa št. 14.
Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po **36** kr.
Črna istrska . . . „ „ **36** „
Istrski refošk . . . „ „ **48** „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-
kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah
Družinam se pošilja na dom od 10 litrov
naprej: **Ipavko belo liter po 28 kr.**
Črno istrsko liter po 28 kr.
Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem
vinood **50** litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

Jakob Kosmerlj
— TRST —
ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.
TRGOVINA
jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.
Izbor raznih vin in likerjev.
Imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2**
nasproti ženskem liceju.
Priporočam se p. n. občinstvu in sem
sajudanejši
Jakob Kosmerlj.
Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

(Schivitz & Comp.)
Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materiala.
Delavnica. — Inženjski urad.
TRST. — Trgovinska ulica št. 2. — TRST
— pri trgu vojašnice. —
Prodaja se:
MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin.
STROJE za obrtništvo in kmetištvo, za dom
in sploh za vsako rabo.
PUMPE za vodo, vino, špirit, olje itd.
ŽELEZNE CEVI in njene sklepe.
CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna.
PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge me-
dene ali bronene predmete.
MASLNE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr.
iz gume, asbesta, bombaža.
SITE in druge priprave za mline.
PASE iz usnja in drugih materialjev.
OLJE in MAST za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom
Raznovrstne železne pluge, mlatilnice in či-
stilnice za žito, slamoreznice, stiskalnice za
vino, olje in seno, škropilnice proti perono-
spori, elastične trake, gobe za cepljenje itd.
Izdelujejo se načrti za napravo tovarn, vodo-
vodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi dela
prevzame.

A. BUCHBINDER
TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.
Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjem
tapečarij vseh vrst, ročnih kovčkov in
velikih kovčkov vseh vrst po načrtih
železnih. Naročbe sprejema za kompletne
sobe toli v mestu koli za odpošiljanje
po železnici ali morju.